Три проблеми Державного бюро розслідувань: коли бюро почне роботу і що цьому заважає

Читать на русском
Додати як бажане джерело в Google

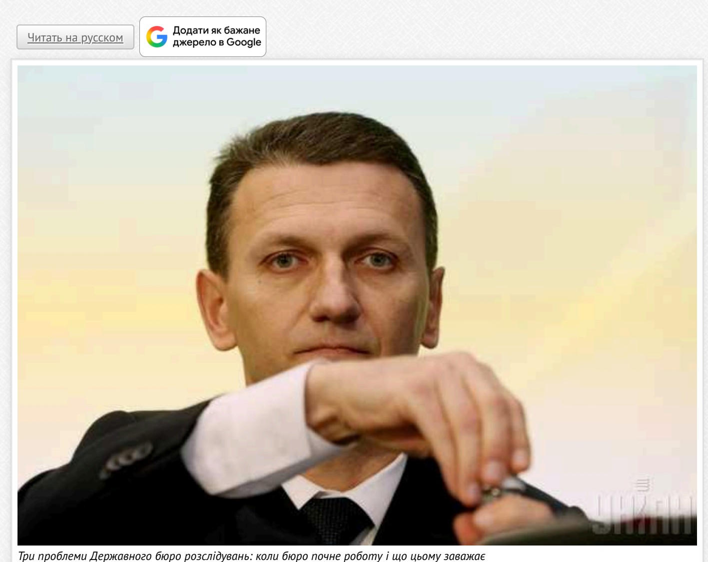

Три проблеми Державного бюро розслідувань: коли бюро почне роботу і що цьому заважає

Минулого тижня розпочалося тестування кандидатів на посади слідчих у Державне бюро розслідувань.

Наразі мова йде про формування центрального апарату, найближчим часом також буде обраний допоміжний склад: юристи, кадровики та фінансисти. Йдеться про 219 посад, за які на даному етапі змагаються 1646 кандидатів. Їх відбором займається перша внутрішня комісія. Результати роботи зовнішньої комісії, яка обирає керівників підрозділів, та другої внутрішньої комісії (відповідає за набір працівників у територіальні управління) не такі втішні – по факту вони ще навіть не розпочали тестування.

Очільник ДБР Роман Труба неодноразово заявляв, що це орган почне роботу до 1 вересня, для цього потрібно набрати 30% складу бюро. Експерти ж прогнозують запуск Держбюро розслідувань “до кінця року”.

Натомість, головний військовий прокурор Анатолій Матіос, готує аналог ДБР для військових проваджень, хоча його відомство за чинним законом має передати свої справи Трубі. Зміни до закону, які дозволять хоч якось запустити Держбюро, зараз проходять комітет і вже на початку червня мають потрапити у сесійну залу на друге читання.

Коли запрацює Державне бюро розслідувань і що стоїть на заваді цьому процесу, дізнавався INSIDER.

Три комісії для відбору

Наприкінці минулого року ДБР отримало своє найвище керівництво - відбір директора відомства та двох його заступників затягнувся на півтора роки. В результаті політичних торгів його очолив маловідомий на той момент прокурор Роман Труба.

Станом на початок квітня 2018 року у бюро працювало 11 осіб. Наразі тривають три конкурси на 701 посаду в ДБР, в яких бере участь більше 10 тисяч кандидатів: на керівні посади, працівників центрального апарату та працівників територіальних органів.

“Для того, щоб орган оголосив про початок роботи, має працювати не менше 30% працівників – це вимога законодавства. Саме тому ми проводимо такий об’ємний конкурс, оскільки у вересні маємо розпочати роботу”, – переконаний Труба.

Над цим процесом працюють три конкурсні комісії. Зовнішня, яка вже обрала найвище керівництво ДБР, має визначити претендентів на інші керівні посади та сформувати управління внутрішнього контролю – всього близько 160 осіб.

На даний момент, відбувається конкурс тільки на 27 посад із цієї кількості. В експертному середовищі йдуть розмови про те, що зовнішню комісію потрібно усунути від процесу через її низьку ефективність та заполітизованість.

“Професійні якості зовнішньої комісії викликають у мене величезні питання, насамперед через її заполітизованість, ми вже про це не раз говорили. 27 кандидатів вже нехай дообирають, проте подальший відбір потрібно у них забрати, для цього потрібні зміни до закону”, – вважає головний експерт “Реанімаційного пакету реформ” Олександр Лємєнов.

Член зовнішньої комісії Денис Монастирський зауважує, що вона не може бути усунута посередині конкурсу, проте погоджується, що потрібно скорочувати її повноваження, зокрема щодо ряду посад. За його словами, ключова проблема – це те, що комісія працює у складі тільки 9 осіб: депутатів, юристів, викладачів, для яких це не основна робота.

Монастирський розповідає, що в проміжок 6-12 червня відбудеться засідання комісії, на якому буде визначений перелік осіб, допущених до конкурсу, графік тестувань і, ймовірно, графік співбесід. Весь процес має завершитися до 12 липня, тому що це останній пленарний тиждень – депутати у конкурсній комісії підуть у відпустку, як і викладачі.

Однак і на цьому етапі до зовнішньої комісії виникли претензії. Вибіркове дослідження організації StateWatch показало, що до конкурсу допущені кандидати із високими корупційним ризиком.

“Ми взяли довільно 30 людей із списку 731 кандидатів. Із них 13 людей – фігуранти журналістських розслідувань, 8 були або є фігурантами кримінальних, адміністративних чи дисциплінарних проваджень, 5 підлягають або уникли люстрації, 23 мають непрозорі статки, і 8 з них мали ситуативні або мають стійкі політичні зв’язки. І цей тренд, ми переконані, просякнутий через увесь список”, – уточнив радник організації Володимир Петраковський.

Для відбору рядового складу ДБР були сформовані дві внутрішні конкурсні комісії. Їм допомагають працівники Академії прокуратури, науковці та експерти, які проводять первинну перевірку кандидатів і надають свої висновки комісії, що дозволяє значно зекономити час.

Перша внутрішня комісія обирає 219 посад у центральний апарат, і вже розпочала тестування кандидатів. Існує три етапи конкурсу: тестування на знання законодавства і практичні завдання, поліграф та співбесіда. Зараз члени комісії намагаються поміняти останні два етапи місцями, щоби на поліграф йшли тільки ті, хто вже пройшов співбесіду.

У протилежному випадку на поліграфі доведеться перевірити близько тисячі людей. Один поліграфолог в день може ефективно опрацювати 3 людини, на державній службі таких спеціалістів зараз за різними оцінками від 12 до 15, послуги приватних поліграфологів коштують неабияких грошей – 2 тисяч гривень за одну перевірку.

Якщо перша внутрішня комісія зі своїм завданням поки справляється, то друга розпочне тестування у найкращому випадку за два тижні. До неї надійшло близько 8 тисяч пакетів документів.

“У нас на 219 посад близько 5 тисяч кандидатів, у другої комісії 455 посад і буквально на кілька тисяч більше пакетів документів. Ми вже другий день проводимо тестування, а вони планують почати за два тижні, при тому, що будуть користуватися нашими напрацюваннями. Комісія працює слабо”, – резюмує секретар першої внутрішньої комісії Олександр Лемєнов.

Три законопроекти для запуску

Ще до результатів відбору на найвищі посади у Державному бюро розслідувань у експертному середовищі виникло занепокоєння щодо ряду неузгодженостей та недопрацювань в існуючому варіанті закону про ДБР. Понад півтора роки у парламенті без розгляду лежав законопроект члена конкурсної комісії, народного депутата Миколи Паламарчука.

Тільки навесні 2018-го року Верховна Рада ґрунтовно взялася за необхідні зміни. Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності переробив законопроект Паламарчука та вніс його у сесійну залу. Проте до цього з’явилося два альтернативних документи: урядовий та законопроект авторства групи народних депутатів на чолі із Мустафою Найємом та Оленою Сотник.

"Наш законопроект за всіма показниками і критеріями охоплює більш широке коло питань, підтриманий експертами, за нього одноголосно проголосував профільний комітет та його якісні переваги публічно визнав особисто глава ДБР", – писав тоді Найєм, додавши, що навколо цього питання почалися "нездорові інтриги".

Всі три документи з першої спроби не пройшли сесійну залу. Тому комітет Кожем’якіна об’єднав основні положення у один 5395-д – на базі законопроекту Паламарчука. 17 травня він успішно пройшов перше читання, зараз до нього вносять додаткові правки. В комітеті сподіваються поставити його на остаточне голосування одразу ж після розгляду законопроекту про Антикорупційний суд.

Перед першим читанням директор ДБР Роман Труба зауважив, що документ вводить посаду оперуповноваженого, адже через її відсутність в переліку посад, які прописані в законі, ДБР не може оголошувати конкурси на весь оперативний блок.

Також законопроект дозволяє окремим підрозділам бюро здійснювати оперативно-розшукову діяльність. За існуючого законодавства це лише підрозділи внутрішньої безпеки та забезпечення особистої безпеки. Також конкретизується можливість фінансування ДБР в рамках міжнародних договорів України або проектів міжнародної технічної допомоги.

Денис Монастирський пояснює, що у цьому документі вирівнюється підслідність ДБР, бо в різних законах вона визначена по-різному, також додані деякі категорії, які протягом цього часу “випали”. Наприклад, голови обласних державних адміністрацій були держслужбовцями, а зараз – ні, проте вони мають обов’язково підпадати під розгляд ДБР.

“Суперечливі зміни – це перенесення центрів територіальних управлінь в 5 із 7 випадків в інші міста, наприклад, із Полтави до Харкова, з Миколаєва до Одеси, з Хмельницького до Вінниці. Задумка авторів законопроекту полягала в тому, щоби витягнути їх із великих міст-мільйонників, де є питання до доброчесності суддів до менш розкручених обласних центрів, де суди ніколи не були пов’язані із розглядом великих корупційних справ, тож можна сподіватися на їхню більшу незалежність”, – уточнює член зовнішньої конкурсної комісії.

На його думку, проблеми можуть виникнути і через встановлення кваліфікаційних вимог до претендентів у ДБР прямо в законі. До останнього часу це було прерогативою керівника – якщо прописати їх у цьому документі, то зникне можливість швидко змінити вимоги відповідно до поточної ситуації. Зміна вимог та місць дислокації територіальних підрозділів ставить під загрозу заявки, які вже подані.

“Загроза цього законопроекту, якщо він буде прийнятий в тому вигляді, який вже є – що робити із вже оголошеними конкурсами: вони мають скасовуватися чи продовжуватися? В перехідних положеннях це має бути чітко прописано, щоби не було правової невизначеності, інакше ми просто підвісимо величезну кількість людей”, – узагальнює ризики Монастирський.

Олександр Лємєнов натомість вважає, що цей законопроект дозволяє хоч якось запустити ДБР: "Без нього у нас взагалі не має бачення як його запустити. Думаю, що він через пройде парламентську залу. Він врегульовує ключові проблеми для початку роботи, наприклад введення посад оперативників, бо не може ДБР працювати тільки зі слідчими”, – стверджує експерт.

Три місяці для Матіоса

Як відомо, головний військовий прокурор Анатолій Матіос також подавався на директора ДБР, проте цю посаду так і не отримав. Функції із розслідування військових злочинів після запуску має перебрати на себе Держбюро розслідувань, військова прокуратура після цього значно зменшить свій вплив, у неї залишаться повноваження із представництва справ у судах.

На переконання Матіоса, у нинішній ситуації за військовою прокуратурою має бути закріплене право у повному обсязі здійснювати нагляд за додержанням та застосуванням законів у всіх військових формуваннях. Для цього він пропонує створити Державне бюро військової юстиції.

"Це право слід закріпити бодай тимчасово, на період здійснення Операції об’єднаних сил та дії Закону "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях"", – вважає Матіос.

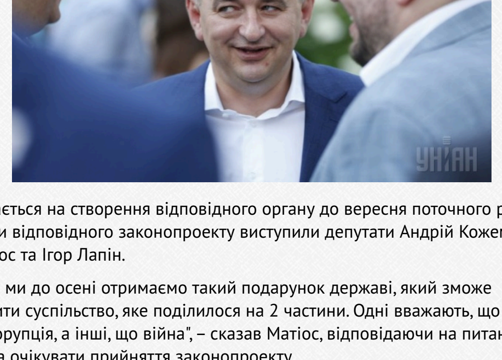

Він сподівається на створення відповідного органу до вересня поточного року. Ініціаторами відповідного законопроекту виступили депутати Андрій Кожем’якін, Марія Матіос та Ігор Лапін.

"Я вірю, що ми до осені отримаємо такий подарунок державі, який зможе врівноважити суспільство, яке поділилося на 2 частини. Одні вважають, що найбільша загроза - корупція, а інші, що війна", – сказав Матіос, відповідаючи на питання про те , коли можна очікувати прийняття законопроекту.

Однак експерти оцінюють створення такого органу як малоймовірне. По-перше, у Ради залишилося не так багато часу до початку канікул, по-друге, у бюджет не закладені кошти на бюро військової юстиції, по-третє, це суперечить нинішній структурі ДБР, де вже є відповідне управління.

“Третє слідче управління ДБР якраз і буде займатися розслідуванням військових злочинів і це однозначний конфлікт, тому можна хіба що окремим законом віддати цю підслідність до бюро військової юстиції. Пан Анатолій поспішає, бо якщо цей орган запуститься і покаже якусь результативність, то всім стане зрозуміло, що він спроможний займатися цими питаннями і не потрібно ще раз подрібнювати ці органи”, – зауважує Монастирський.

За його словами, на конкурс до третього управління подалося всього 15 людей, в той час як у інші десь по 70. Дисбаланс очевидний, і його коріння потрібно шукати явно не у відсутності популярності військової юстиції, зважаючи на нинішню ситуацію в країні.

Олександр Лємєнов прямо заявляє, що ініціатива головного військового прокурора це “абсурд, нісенітниця і повернення в радянські часи”, і, мовляв, саме Матіос зараз ставить палиці в колеса “управлінню війни” у складі ДБР.

“Матіос всіляко блокує процес його створення, перешкоджає поданню документів своїми підлеглими, тому що в це управління мають увійти військові прокурори, але їм не дають послужні списки, не ставлять печатки у відділі кадрів. Тому що Матіос сказав: "Хочете йти в ДБР, звільняєтесь і ідете в ДБР”, але військові прокурори – контрактники, вони не можуть просто так звільнитися, там є підстави”, – пояснює експерт.

* * *

Зважаючи на всі вищеописані проблеми, запуск Державного бюро розслідувань до 1 вересня, як це пообіцяв Роман Труба ще на фінальній співбесіді, виглядає малоймовірним.

“Можуть бути кардинальні проблеми, через неспроможність другої внутрішньої комісії вчасно все робити. Якщо ми відберемо центральний апарат і буде дуже сильно відставати конкурс по територіальним управлінням, то запуск ДБР знову затягнеться. І якщо ми наберемо слідчих та оперативників, а зовнішня комісія не обере керівників, то вони не зможуть працювати”, – каже Лємєнов, прогнозуючи початок роботи Держбюро не раніше жовтня.

Натомість Монастирський менш оптимістичний, на його переконання через недосконалі зміни до законодавства процес запуску затягнеться до кінця року: “В будь-якому разі, я вважаю, що ДБР має запрацювати цього року, бо наступного йому можуть просто не дати запуститися у зв’язку із виборами, часу для розкачки вже не буде”, – уточнює член конкурсної комісії.

Автор: Владислав Красінський; INSIDER

Теги: кандидати | Монастирський Денис | бюро розслідувань | Держбюро розслідувань | Труба Роман

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

03 червня 2018 г., 12:14 | Переглядів: 3353 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини
17.08.2026 5 мільйонів доларів за дрони фірмі з фейковим Ozempic: як «Стрим техно» Конотопського уклала угоду з... #БПЛА #дрони #Схеми
08.08.2026 Друг Василя Малюка, якого НАБУ підозрює у вимаганні 1 мільйона доларів, виявився учасником сходки ро... #СБУ #Рудьковский #Малюк Василь
ЦЕНЗУРА ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини
По даті | По переглядам | По коментарям
21:22 Микитась знову під слідством НАБУ: у чому його підозрюють та чому він досі на свободі
21:17 Лієв Шрайбер відвідав зруйнований ракетним ударом район Києва та закликав посилити ППО
21:14 У МЗС РФ вимагають від Грузії «вжити заходів» через конфлікти з росіянами
21:08 ВМС США можуть перейменувати авіаносець на честь Трампа замість героя Перл-Гарбора
21:02 Данія відмовила Німеччині у допомозі в розслідуванні підриву «Північних потоків»
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
20:58 На Київщині чоловік влаштував стрілянину у супермаркеті: йому загрожує до семи років ув’язнення
20:52 США запровадили санкції проти 10 осіб за фінансування «Хезболли»
20:46 Президентка Словенії заперечила зв’язки з російською розвідкою
20:43 «Просто тварі»: Зеленський відреагував на російський удар по Кривому Рогу
20:41 Росіяни вдарили по Миколаївщині: загинули четверо людей, серед них троє дітей
20:37 Уряд припинив повноваження голови наглядової ради «Сенс Банку» Гладишенка
20:32 Суд щодо запобіжного заходу для Мудрої продовжиться 24 серпня
20:27 Заплановані доходи держбюджету на 2026 рік не виконуються, ситуація погіршуватиметься, — Южаніна
20:21 У Запоріжжі російський дрон атакував маршрутку
20:15 Ексзаступниця голови ОП Ірина Мудра, яку підозрюють у легалізації 150 мільйонів гривень, засвітила гардероб на понад 80 тисяч доларів
20:13 План підготовки України до зими виконаний лише на 47%, — прем’єр Корецький
20:09 Посли ЄС зустрілися з керівниками НАБУ і САП та висловили підтримку
20:06 «Шахтар» прийматиме матчі Ліги чемпіонів на легендарному «Стемфорд Бридж» у Лондоні
20:04 Центр Києва перекриватимуть 22–25 серпня через візити іноземних делегацій
20:01 Кількість загиблих у Кривому Розі зросла до 14 після атаки на ТЦ
19:59 У Кремлі обурилися через санкції України проти творців «Маші та Ведмедя»
19:54 Росіяни намагаються проникнути до Куп’янська малими піхотними групами з півночі, — Трегубов

Теги новин
COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленський ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування
Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?
○ Так, повністю зможе
○ Частково зможе, але не відразу
○ Ні, не зможе
○ Це залежить від дій інших сторін
○ Важко відповісти
Голосувати
Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.
Facebook | Twitter | YouTube | RSS-підписка | Email-розсилка | Мобільна версія
0.043068